

Lausunto

05.06.2026

Asia: VN/12191/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi yleistukilain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry:n mukaan esitys on tervetullut parannus aiempaan epäkohtaan, joka syntyi yleistuen tarveharkinnan vaikutuksista ositettua varhennettua vanhuuseläkettä (OVE) saaviin.

Yleistukiudistus merkitsee, että myös yli 55-vuotiaisiin aletaan soveltaa tarveharkintaa. Palkkatulojen lisäksi myös osittainen varhennettu vanhuuseläke (OVE) voi pienentää yleistuen määrää. Esitämme, että osittainen varhennettu vanhuuseläke lisätään tuloksi, jota ei huomioida yleistuen tasoa määriteltäessä.

Esitetyssä muodossaan yleistuki iskee erityisen kovaa yhteen haavoittuvimmista ryhmistä: ikääntyviin työttömiin, jotka ovat yrittäneet paikata toimeentuloaan osittain varhennetulla vanhuuseläkkeellä.

OVE on tähän asti tarjonnut mahdollisuuden täydentää toimeentuloa pitkittyneen työttömyyden aikana. OVE:n kohdalla ei ole ollut kyse ylimääräisestä tuesta, sillä sen ottaminen maksuun pienentää pysyvästi lopullista ja jo kerrytettyä vanhuuseläkettä. OVE-tulo leikkaa maksussa olevaa yleistukea jopa erittäin mittavasti. Tämä on kaksinkertainen isku ihmisen toimeentuloon: hän saa vähemmän rahaa nyt, ja hän saa vähemmän rahaa loppuelämänsä vanhuuseläkkeenä.

OVE ei tule nähdä sosiaaliturvana, vaan ansaittuna eläkkeenä, joka nostetaan etuajassa. Siksi OVE-tulo tulisi lisätä tuloihin, joita ei huomioida yleistuessa (16 §). Vaihtoehtoisesti esitämme, että 55 § mukainen voimaantulo vaikuttaisi OVE:n osalta vasta 1.5.2026 alkaen.

Henkilöllä tulisi olla eläkepäättöksiä tehdessään tiedossa kaikki päätökseen mahdollisesti vaikuttavat tekijät ja nyt ei näin ole ollut niiden osalta, jotka ovat ottaneet OVE:n ja joita tuleva yleistuki koskettaa. Jos uudistukseen ei rakenneta vahvoja suojamekanismeja OVE-tulon osalta, ajetaan ne, joita asia koskettaa pysyvään ja syvenevään köyhyyskierteeseen juuri vanhuuseläkeikänsä kynnyksellä.

Kallinen Aaron
Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry – Pensionärsförbundens
intresseorganisation PIO rf